

Obsah

Podakovanie	13
Předmluva k slovenskému vydání	14
Úvodné slovo autorky	17
1. Úvod	20
PRVÁ ČASŤ: TEORETICKÉ ZÁKLADY	27
Úvod do prvej časti	28
2. Právna regulácia nenávistných prejavov v demokracii	29
1. Úvod	29
2. Demokracia a základné práva: sloboda, rovnosť a ľudská dôstojnosť	30
2.1. O slobode a rovnosti v ústavnej demokracii	33
2.2. O ľudskej dôstojnosti v ústavnej demokracii	35
3. Militantná verzus liberálna demokracia	39
4. Loewensteinova štúdia o militantnej demokracii v Československu v rokoch 1918 – 1939	45
5. Militantná demokracia a právne úpravy prejavov nenávisti	47
6. Princíp ujmy v právnej regulácii nenávistných prejavov	49
7. Definície nenávistných prejavov	52
8. Teória troch pohľadov na nenávistné prejavy	55
8.1. Prvý model: Nenávistné prejavy ako podnecovanie násilia	57
8.2. Druhý model: Nenávistné prejavy ako nabádanie na diskrimináciu	59
8.3. Tretí model: Nenávistné prejavy ako podnecovanie nenávisti	63
8.4. Vyriešenie dôležitosti troch modelov nenávistných prejavov	66

9. Prejavy nenávisti: Nenávistné prejavy verzus trestné činy z nenávisti	68
10. Záver	71
3. Historické, politické a ústavné súvislosti Českej a Slovenskej republiky	73
1. Úvod	73
2. Predkomunistický odkaz	74
3. Komunistická skúsenosť s oblasťou ľudských práv	78
3.1. Správy z medzinárodných výborov o ľudských právach počas komunizmu	79
3.2. Chápanie verejných hodnôt a predchádzanie ujme počas komunizmu	91
4. Postkomunistický právny štát	94
5. Nežný rozvod a liberálny nacionalizmus	99
5.1. Slovenský neliberálny nacionalizmus	103
5.2. Český občiansky liberalizmus	105
6. Postkomunistická ochrana menšín voči extrémizmu	107
6.1. Postkomunistická demokracia a extrémizmus	109
6.2. Extrémizmus, hanobenie národa, rasy a presvedčenia a ochrana menšín	111
7. Záver	115
Záver prvej časti	117
DRUHÁ ČASŤ: MEDZINÁRODNÉ REAKCIE NA REGULÁCIU NENÁVISTNÝCH PREJAVOV	119
Úvod do druhej časti	120
4. Dohoda ako odpoveď Organizácie Spojených národov na reguláciu nenávistných prejavov	121
1. Úvod	121
2. Konferencia o slobodnom prístupe k informáciám: so zameraním proti podnecovaniu násilia	122
3. Dohovor o zabránení a trestaní zločinu genocídia	124
3.1. Podnecovanie ku genocídiu a podnecovanie k násiliu	125
3.2. Podnecovanie ku genocídiu a nenávistné prejavy	126
4. Všeobecná deklarácia ľudských práv	130
5. Medzinárodný dohovor o odstránení rasovej diskriminácie	133
5.1. Pôsobnosť článku 4 ICERD	134
5.1.1. Povinnosti trestať priestupky podľa článku 4 ICERD	135
5.1.2. Klausula o „riadnom ohľade“	138
5.2. Záverečné zistenia o nenávistných prejavoch	139
5.3. Jednotlivé sťažnosti na nenávistné prejavy	141

5.3.1. Rasové nenávistné prejavy podnecujúce násilie	142
5.3.2. Rasistické nenávistné prejavy podnecujúce diskrimináciu	144
5.3.3. Rasistické nenávistné prejavy podnecujúce nenávisť	148
5.4. Záver o rasistických nenávistných prejavoch	152
6. Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach	153
6.1. Pôsobnosť článkov 19 a 20 ICCPR	154
6.2. Povinnosti podľa článkov 19.3 a 20 ICCPR	157
6.3. Záverečné zistenia o slobode prejavu a nenávistných prejavoch	161
6.4. Jednotlivé sťažnosti ohľadom slobody prejavu a nenávistných prejavov	162
6.4.1. Nenávistné prejavy: Ochrana práv iných	162
6.4.2. Nenávistné prejavy: Obhajoba rasovej nenávisťi, ktorá podnecuje k diskriminácii	166
6.5. Záver o nenávistných prejavoch	169
7. Záver	171
5. Európske reakcie na reguláciu nenávistných prejavov	173
1. Úvod	173
2. Rada Európy	174
2.1. Európsky dohovor o ľudských právach	175
2.1.1. Nenávistné prejavy ako podnecovanie k násiliu	179
2.1.2. Nenávistné prejavy ako podnecovanie k diskriminácii	184
2.1.3. Nenávistné prejavy ako podnecovanie k nenávisťi	189
2.2. Dodatokový protokol k Dohovoru Rady Európy o počítačovej kriminalite, ohľadom kriminalizácie činov rasistickej a xenofóbnej povahy spáchaných prostredníctvom počítačových systémov	194
3. Európska únia	198
4. Európsky model militantnej demokracie	206
5. Záver	211
6. Medzinárodné mäkké právo a regulácia nenávistných prejavov	213
1. Úvod	213
2. Iniciatívy Organizácie Spojených národov	214
2.1. Osobitný spravodajca OSN pre podporu a ochranu práva na slobodu presvedčenia a prejavu	214
2.2. Rabatský akčný plán o zákaze obhajoby národnej, rasovej alebo náboženskej nenávisťi, predstavujúcej nabádanie k diskriminácii, nepriateľstvu alebo násiliu	222
2.3. Osobitný spravodajca pre problémy menších	225
2.4. Iní držitelia mandátov osobitných postupov	228
3. Odporúčania Rady Európy	233
3.1. Odporúčanie č. R(97) 20 o „nenávistných prejavoch“	233

3.2. Všeobecné politické odporúčanie č. 15 o boji proti nenávisťným prejavom	236
4. Vyhlásenia Európskej únie	242
4.1. Kódex správania proti nezákonným nenávisťným prejavom na internete	242
4.2. Stanoviská FRA na boj so zločinmi z nenávisťi a nenávisťnými prejavmi	244
5. Dokumenty Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe	247
5.1. Reakcie na trestné činy páchané z nenávisťi	248
5.2. Spoločné vyhlásenia o nenávisťných prejavoch	250
6. Záver	252
Záver druhej časti	255
TRETIA ČASŤ: ČESKÝ A SLOVENSKÝ PRÁVNÝ RÁMEC PRE REGULÁCIU NENÁVISTNÝCH PREJAVOV	259
Úvod do tretej časti	260
7. Začiatok postkomunistickej regulácie nenávisťných prejavov	261
1. Úvod	261
2. Ustanovenie ochrany ľudských práv a demokratizácia	263
3. Regulácia ľudských práv v Listine základných práv a slobôd	269
3.1. Sloboda prejavu	273
3.2. Ochrana menšín	275
4. Slovenská ústavná ochrana základných práv a slobôd	281
4.1. Sloboda prejavu	288
4.2. Ochrana menšín	294
5. Záver	301
8. Postkomunistická trestná regulácia nenávisťných prejavov	303
1. Úvod	303
2. Pôvod extrémizmu ako rámec regulácie nenávisťných prejavov	304
3. Rozvoj trestnej regulácie nenávisťných prejavov: 1961 – 2005/2010	309
3.1. Rozpustenie Slovenskej pospolitosti (Slovenská pospolitosť – Národná strana)	313
3.2. Rozpustenie českej Dělnické strany	316
4. Extrémizmus ako rámec pre reguláciu nenávisťných prejavov	320
4.1. Slovenský Trestný zákon z roku 2005 a jeho postupné reformy	325
4.2. Český Trestný zákon z roku 2009 a jeho postupné reformy	331
5. Modely nenávisťných prejavov v postkomunistických krajinách	336
5.1. Nenávisťné prejavy ako podnecovanie k násiliu	337
5.2. Nenávisťné prejavy ako podnecovanie k diskriminácii	345

5.3. Nenávistné prejavy ako podnecovanie k nenávisti	351
6. Boj proti nenávistným prejavom v spoločnosti: od prevencie po alternatívy regulácie nenávistných prejavov	355
7. Záver	358
 Záver tretej časti	 360
 9. Všeobecný záver	 363
 Výberová bibliografia	 375
Index	403